

Dricksvatten

– information om provtagning av dricksvatten
enligt dricksvattenföreskrifterna

Allmän information om dricksvatten, egenkontroll och provtagning

För dricksvatten som inte är kommunalt och används i exempelvis en livsmedelsanläggning gäller speciella kvalitetsregler för vattnet, de så kallade dricksvattenföreskrifterna. (SLVFS 2001:30)
Det ska finnas egenkontroll och provtagningsplan som säkerställer vattnets kvalitet.

När gäller dricksvattenföreskrifterna?

Vid följande omständigheter gäller dricksvattenföreskrifterna:

- Vattnet tillhandahålls eller används som en del av en kommersiell eller offentlig verksamhet till exempel livsmedelsanläggningar
- Fler än 50 personer försörjs med dricksvatten eller
- Mer än 10 kubikmeter dricksvatten per dygn produceras

Om ovanstående kriterier uppfylls så behöver du skicka in en anmälan om registrering till miljökontoret.

Anmälningssblankett och information finns att hämta på Södertälje kommuns hemsida.

www.sodertalje.se eller ring 08-523 010 00 och begär livsmedelskontrollen

För mer information om registrering kontakta: livsmedelskontrollen@sodertalje.se

Egenkontroll och provtagningsplan

Om du inte har kommunalt vatten måste du eller huvudmannen för dricksvattnet se till att kraven för dricksvattenföreskrifterna uppfylls. Då ska ett system för egenkontroll upprättas. Ett förslag till provtagningsplan ska inlämnas till och fastställas av miljönämnden.

I Livsmedelsverkets vägledning till dricksvattenföreskrifterna finns mycket information för dig som ska upprätta egenkontrollprogram och provtagningsplan.

Var kan jag beställa provflaskor?

Beställning kan göras hos följande laboratorieföretag:

AL control AB tel: 013-254991 eller via www.alcontrol.se

Eurofins tel. 010-4908170 eller via www.eurofins.se

Hur ska jag ta proverna?

Provtagningen ska utföras på olika sätt beroende på dricksvattenanläggning, se text nedan.

- Provtagningen ska ske samma dag som proverna lämnas in. Vid den mikrobiologiska provtagningen ska den sterila flaskan fyllas till 4/5 delar och flaskan får inte sköljas innan provtagning. Vid kemisk provtagning ska flaskan/flaskorna fyllas helt, särskilt viktigt är det vid provtagning av radon.
- På provtagningsflaskan och på följesedeln kan fastighetsbeteckning skrivas för den fastighet där dricksvattenprovet är uttaget. Temperaturen på dricksvattnet vid provtagningen ska mätas. Det är viktigt att alla uppgifter på följesedeln fylls i.

Provtagning i vattenverk och på utgående dricksvatten

- Provtagningspunkten bör ligga efter alla tillsatser av processkemikalier och även efter tillräcklig kontakttid för desinfektionsmedel.
- Förutom på utgående dricksvatten bör det finnas möjlighet att ta prov efter varje beredningssteg och även efter varje filter om det ingår flera filter med samma funktion i beredningen. Det bör också finnas utrustning och rutiner för att provta eventuella öppna vattenytor i till exempel filter och reservoarer.
- Prov bör tas från särskilda, tydligt märkta, lätt åtkomliga och rena kranar av metall. Kranarna bör rinna kontinuerligt eller spolas innan provtagningen så att provet representerar det beredda dricksvattnet.

Provtagning hos enskilda konsumenter

- Vid provtagning bör man välja en kran i köket, eftersom den kranen rimligen är den som oftast används för att ta dricksvatten från. Undvik i möjligaste mån kranar av plast. Ta bort filter, silar, slangar, spridare och liknande innan provtagningen.
- Provet bör spolas på det sätt som är normalt för användaren. Kranen bör desinfekteras innan mikrobiologisk provtagning.

Provtagning i verksamheter i offentliga och kommersiella lokaler

- Vid provtagning bör man välja en kran som normalt används för dricksvatten. Ta provet utan att eventuella filter, silar, slangar, spridare och liknande tas bort.
- Provet bör tas ospolat och utan desinfektion av provtagningskranen innan mikrobiologisk provtagning.

Provtagning på dricksvatten som används i livsmedelsproducerande företag

- Enligt föreskrifterna ska kvalitetskraven uppfyllas vid de punkter inom företaget där dricksvattnet används. Var de punkterna kan anses ligga och hur provet ska tas beror på verksamheten, och behandlas i förekommande fall i de vägledningar som riktar sig mot respektive bransch.
- Om inte annat sägs bör dricksvattnet tappas på för tappstället brukligt sätt, det vill säga utan att eventuella filter, silar, slangar, spridare och liknande tas bort och efter så lång spolning som kan anses normalt. Kranen bör inte desinfekteras innan mikrobiologisk provtagning.

Sammanfattning av provtagningsmetodik

Provtagningspunkt	Slang, sil etc. bort?	Spola?	Desinfektera (mikrobiologi)?
Utgående dricksvatten	Ja	Ja	Nej
Enskild konsument	Ja	Som brukligt	Ja
Offentlig/kommersiell lokal	Nej	Nej	Nej
Livsmedelsföretag	Nej	Som brukligt	Nej

Mer information om provtagning finns i vägledningen för dricksvatten. Den finns att hämta på livsmedelsverkets hemsida. www.slv.se

Var ska jag lämna provflaskorna?

När du har tagit proverna lämnar du de fyllda flaskorna enligt laboratoriets anvisningar. För att minimera provets förändring mellan provtagning och analys ska transporttiden vara kort. Under transporten bör provet förvaras vid låg temperatur och skyddas från föroreningar.